

Ymagwedd Hawliau Dynol

A Human Rights Approach

Mae hawliau dynol yn hanfodol i helpu i sicrhau bod pawb yn gallu byw bywyd urddasol.

Er enghraifft:

- Yr hawl i fywyd a diogelwch rhag gorthrwm.
- Yr hawl i safon ddigonol o fyw, gan gynnwys yr hawl i gael gofal iechyd a chymdeithasol o safon
- Hawliau plant, menywod a phobl anabl.

[Yr Offer Hawliau Dynol Rhyngwladol Craidd a'u cyrff monitro | OHCHR](#)

[Hawliau Dynol: Rhwymedigaethau hawliau dynol rhyngwladol y DU - GOV.UK](#)

[Beth yw hawliau dynol? | Y COMISIWN CYDRADDOLDEB A HAWLIAU DYNOL](#)

Human rights are fundamental guarantees to help ensure that everyone is able to live a dignified life.

For example:

- The right to life and protections against oppression.
- The right to an adequate standard of living, including rights to decent health social care.
- The rights of children, women and disabled people.

[The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies | OHCHR](#)

[Human Rights: The UK's international human rights obligations - GOV.UK](#)

[What are human rights? | EHRC](#)

Pum Egwyddor Ymagwedd Hawliau Dynol

Five Principles of a Human Rights Approach

Ffordd o weithio gydag amrywiaeth a chymhlethdod hawliau dynol yw Ymagwedd Hawliau Dynol - mae'n helpu i sicrhau bod hawliau pobl wrth wraidd polisïau ac arferion

[Y Ffordd Gywir - Ymagwedd Hawliau Plant - Comisiynydd Plant Cymru](#)

Pum egwyddor:

- **Gwreiddio Hawliau.**
- **Cydraddoldeb a Dim Gwahaniaethu**
- **Grymuso.**
- **Cyfranogiad.**
- **Atebolrwydd.**

A Human Rights Approach is a way of working with the range and complexity of human rights – it helps ensure that people's rights are at the very centre of policies and practices

[The Right Way - A Children's Rights Approach - Children's Commissioner for Wales](#)

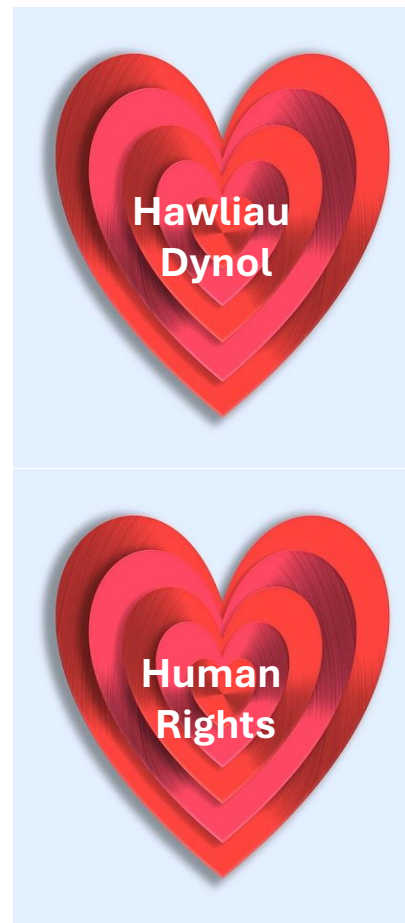
Five principles :

- **Embedding rights.**
- **Equality and non discrimination.**
- **Empowerment.**
- **Participation.**
- **Accountability.**

Gwreiddio Hawliau

Embedding Rights

- Dylai hawliau dynol gael eu trin fel amcanion arweiniol ar gyfer cynllunio polisiau a'u cyflwyno.
- Dylai cyrff cyhoeddus - a'r rhai hynny sy'n gweithio yn y sector cyhoeddus - fod yn hollol ymwybodol o hawliau dynol sy'n berthnasol i'w maes gwaith hwy.
- Dylai cyrff cyhoeddus geisio cyfleoedd i hyrwyddo hawliau dynol.

- Human rights should be treated as guiding objectives for policy planning and delivery.
- Public bodies – and those who work in the public sector - should be fully aware of human rights which are relevant to their area of work.
- Public bodies should seek out opportunities to promote human rights.

Cydraddoldeb a Dim Gwahaniaethu

Equality and Non-Discrimination

- **Sicrhau bod pawb yn cael cyfle cyfartal i wneud yn fawr o'u bywydau.**
- **Ni ddylai neb ddioddef cyfleoedd gwael mewn bywyd oherwydd gwahaniaethu.**
- **Ensuring that everyone has an equal opportunity to make the most of their lives.**
- **No-one should endure poor life chances because of discrimination.**

Yn gyson â dyletswyddau cydraddoldeb sydd eisoes yn berthnasol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru.

Consistent with equality duties which already apply to public bodies in Wales.

Cyfranogiad

Participation

- **Gwrando ar bobl a gwrando ar eu barn yn ystyrllon wrth gynllunio polisiau a phrosesau cyflwyno.**
- **Cefnogi pobl i fynegi eu barn - ar yr amod bod hyn yn gyson ag egwyddorion hawliau dynol eraill. Dylid cymryd eu barn o ddifri wrth wneud penderfyniadau neu gymryd camau gweithredu sy'n effeithio ar eu bywydau'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.**
- **Dylai fod yn glir sut mae cyfranogiad wedi dylanwadu ar wneud penderfyniadau.**

Mae paratoi cynlluniau lles lleol yn gyfle i hyrwyddo'r egwyddor cyfranogiad.

- **Listening to people and taking their views meaningfully into account in policy planning and delivery processes.**
- **Supporting people to express their opinion - provided this is consistent with other principles of human rights/ Their views should be taken seriously when decisions or actions are taken that affect their lives directly or indirectly.**
- **It should be clear how participation has influenced decision making.**

Preparation of local well-being plans provides an opportunity to promote the principle of participation.

Grymuso

Empowerment

- **Hawliau yw hawliau dynol - nid ydynt yn opsiynol.**
 - **Rhaid grymuso pobl fel y gallant fanteisio ar eu hawliau.**
 - **Rhaid grymuso pobl i wneud y rhai sydd â dyletswydd yn atebol.**
- **Human rights should be seen as entitlements - they are not optional.**
 - **People need to be empowered so they are able to take advantage of rights.**
 - **People need to be empowered to hold duty-bearers to account.**

Atebolrwydd

Accountability

- **Dylai cyrff cyhoeddus fod yn atebol am benderfyniadau a gweithredoedd sy'n effeithio ar fywydau pobl.**
- **Mae atebolrwydd yn gofyn am systemau effeithiol i fonitro safonau hawliau dynol - yn ogystal â dulliau unioni effeithiol lle ceir methiant i fodloni'r safonau hyn.**
- **Public bodies should be accountable for decisions and actions which affect people's lives.**
- **Accountability requires effective monitoring of human rights standards - as well as effective remedies where there is a failure to meet these standards.**